

ՊԱՏԿՐԱՋՈՒՄ ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ. — Դ. Հանգարանութիւն. Վարժարաններու և գիմնազիոններու համար. Հ. Գարբիէլ Ա. Ե. Մէնէվիշեան. Վիճեննա, 1897 ամբ.

Հ. Մէնէվիշեանի կենդանաբանութեան և բուսաբանութեան դասազբերին հետեւց Գ. Հատողը, որ նույիրուած է Հանգարանութեան: Գրքի տպագրութիւնը և թուղթը նոյնչափ ընտիր են, ինչպէս և առաջին երկու հատորներինը: Այս հատորի ճակատին ևս տպագրուած է Կ. Պոլսոյ ուսումնական խորհրդոյ վաւերացումն: որով՝ «զինի պատուապատշաճ քննութեան» խորհուրդը գտնել է՝ ըստ ամենայն դիւրուսոյց և օգտակար ի պէտու Հայ մանկուցն: ուստի և կարուսնէ և կը յանձնարարէ յիշեալ գասագրին գործարութիւնն յաղացին վարժարան»:

Յառաջարանի մէջ Հ. Աշխատասիրողը յայտնում է, որ ջանացել է պահէլ նոյն մետողը, որին հետեւ է նա առաջին երկու հատորներում: Աշխատակոչութեան համար ասում է, որ չէ խորշել շատ տեղ օրինակիլու եւրոպական բառերը նոյնութեամբ: որոնց դիմացը դրել է Հայերէն յարմարեցրած բառեր, որոնք ըստ կարելեայն բառի կազմութիւնն են մեկնում: իսկ ուր Հայերէն բարգութիւնները երկար են եղել: Հ. Աշխատասիրողը, հետեւ մեր մասնի մատենացիրների օրինակին, զործ է դրել ընդհանուր դիտնական բառեր:

Հակառակ մեր նոյն գիտնական գրուածքների մէջ ընդունուած քիմիական բաղադրութեանց նըշանազբերը Հայերէն տառերով դրելու սովորութեանը, Հ. Աշխատասիրողը լատինական տառերով է նշանակել այդ ձևերը: Միանդամայն իրաւունք է այդ, քանի որ ճշմարիտ է, թէ աւելորդ աշխատակի է Հայացրած տեսնել ամեն մի դիտնական բառ: ոճ և ձև, որ անհնարին իսկ է և ի զուր չարչարակի պատճառ է լինում ուսանողի համար: Հ. Քաջունուց Տարրարանութեան (քիմիայի) եռահատոր պատուական աշխատութիւնը շատ է կորցրել նորանով: որ հեղինակը քիմիական նշանները Հայերէն տառերով է գծել: Ծառ ուղիղ է Հ. Մէնէվիշեանի նկատողութիւնը: թէ հետեւ լական լինելու համար պէտք կը լինէր: որ թուանշանների փոխարէն էլ Հայերէն ձևեր հնարինք:

Հանքարանութեան բոլանդակութիւնը է ներմուծութիւն: Հանքերու տեսակաց ստորագրութիւն՝ Դաս Ա. Տարրեր, Դաս Բ. Օքսիդ, (Հ. Քաջունին աւելի յարմար բառ ունի Հայերէն սորահամար՝ թթուուկ), Դաս Գ. Ռծմիռուկներ, Դաս Դ. Աղակերպաներ, Դաս Ե. թթուածնաղեր, Դաս Զ. Աղակածին հանքեր, Աղակածներու ստորագրութիւն: Երկրագիտութիւն և Կազմագիտութիւն:

Գրքի վերջում զետեղուած է ցանկ անուանց Հայերէն և ֆրանսերէն, բայց չկայ բառարան: որ աւելի կարելոր եր:

Հանքարանութիւնը բաղկացած է է+139 երեսներից և զարդարուած է 82 պատկերներով:

ԲԱՑՈՒԱՆ Է 1898 Թ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ:

XVI ԱՂԲԻԻ ՏՎԻ ՏՅՄԱԳՐԻ ՏՎԻ

Միամսեայ պատկերազարդ պատկերազարդ շաբահանգէս մանուկների, ծը-թաթերթ ընտանեկան նողների և գաստիարակնեւ-ընթերցանութեան համար:

Կը հատակակութեն՝ նոյն ուղղութեամբ եւ աշխատակիցների մասնակցութեամբ:

Առաջիկայ 1898 թ. կը հրատարակուեն «Տարագում» Էմիլ Պոլայի նշանաւոր ՊԱՐԻ Զ վեպը: որոնց թւումն եւ շատ մեծ վեպեր, Բագուայ բուրժուազիայի, գործարանական և Բաւլախանի ՍԵՒ ՔԱՂԱՔ գործաւորների կեանքից:

«Բ. Դուն զաղտնիքը» վեպ, Կ. Պոլսի սուլթանների կեանքից:

«Աղբիւրի» մէջ կը պազրուեն Լ. Է. Օ Կ Կ Ա Ց Ս Ս Ս Հրահանգիւզաստիարակիչ մանկական վեպը և մի շարք պատմական պօէմաներ: Բնագիտական բաժինը Աղբիւրի 1/5-ական մասը կը կազմէ:

ԱՂԲԻԻ ՏՎԻ տարեկան գինը 3 ուուր: Պատկերները բացառապէս պարապատվում են Եւրոպայում: Ալբօմ պրեմիայով 4 ռ. (արտասահման 5 ռ կամ 12 ֆր.): Մայրական բարիստ պրեմիայով 7 ռ. (արտասահման 10 ռ, կամ 30 ֆր.): ՏԱՐԱԶԻ տարեկան գինը 6 ռուրլի:

Գրեմիաները ստանում են տարեկան բաժանորդազինը լիովին վճարելոց յիտու:

Հասցեան Տիֆլիս, րեդակց. պլյուս. յար. Ագիոր-Տարազ կամ Tiflis, (Caucase) Réd. des jour. Agiour et Taraz.

Խմբագիր հրատարակի՝ ՑԻԳԻԱՆ ՆԵԶԵՐԵՆ